

ОСОБЕНО МНЕНИЕ

на съдията Георги Ангелов

по конституционно дело № 7 от 2017 г.

в частта, с която искането е допуснато

Намирам искането за тълкуване в тази част за недопустимо.

I. Правораздаването е решаването на правен спор от независим от спорещите арбитър.

Конституционният съд е правораздавателен орган. Това следва не просто от посочването му в Конституцията като съд, а от определената му в нейния чл. 149, ал. 1 компетентност. Във всеки от посочените в осемте й точки случаи, включително при тълкуването, Конституционният съд решава конституционноправен спор.

За да е допустимо тълкуването, трябва да е възможен повече от един отговор за смисъла на тълкуваната разпоредба, в резултат на което тя да може да се приложи по най-малко два начина. Възможните тълкувания трябва да са посочени от вносителя на искането. В този случай има спор по точното значение на разпоредбата. Него съдът решава, „отсъждайки“ кое от посочените или пък някое трето, непосочено, значение отговаря на действителния смисъл на Конституцията.

Когато от разпоредбата, чието тълкуване се иска, може да се изведе само един смисъл, няма правен спор, който Конституционният съд да решава. В този случай той няма как да действа по същество. Той няма „консултативна“ (обясняваща, разясняваща) компетентност (вж. опр. № 6/2002 г., опр. № 4/2007 г., опр. № 8/2016 г. и др.). Съдът може да посочи точния смисъл на конституционна разпоредба само при спор за него. При липсата на спор дейността му по тълкуването й е недопустима. Това ограничение е изключително съществено, защото е противотежестта на нечесто срещаната в правомощията на другите конституционни съдилища възможност за „дописване“ на Конституцията. На него трябва да се настоява.

II. Разпоредбите, чието тълкуване е допуснато, имат само по един възможен прочит,

като Конституцията дава еднозначни отговори на всеки от поставените в искането въпроси.

1. Член 5, ал. 4 от нея отговаря кои са условията, при които международните договори стават част от вътрешното право на страната. По смисъла на разпоредбата не са посочени, нито са възможни различни тълкувания. Питането всъщност е дали чл. 5, ал. 4 от Конституцията се прилага към „смесените договори“. То може да получи отговор само при конкретен конституционен казус, не и предварително чрез тълкуване на конституционната разпоредба.

2. Това важи изцяло и за допуснатото тълкуване по т. 2. По смисъла на чл. 5, ал. 4 няма спор, пита се за момента, от който действа предвидено в „смесени споразумения“ временно прилагане – преди, след или независимо от изпълнението на чл. 5, ал. 4 от Конституцията. Въпросът отново е не за смисъла, а за приложимостта на разпоредбата към конкретен факт – смесеното споразумение.

3.а. Същото е положението по допуснатите за тълкуване питання по т. 3.1 и 3.3, които и изрично започват с въпроса прилага ли се чл. 85, ал. 1, т. 9 от Конституцията за посочените в тях видове смесени споразумения. Смисълът на разпоредбата не е поставен под съмнение, питането е за нейната приложимост и оттам за вида на мнозинството (чл. 85, ал. 2 от Конституцията), с което се ратифицират „смесени споразумения“. Отношението и тук е дедуктивно – подвеждането на частното („смесените споразумения“) към общото (хипотезата на чл. 85, ал. 1, т. 9 от Конституцията), а не индуктивно както при тълкуването.

б. В мотивите на искането към допуснатото от съда за тълкуване питане по т. 3.2 (може ли думите в чл. 85, ал. 1, т. 9 от Основния закон „произтичащи от тази Конституция“ да се четат като „уредени в Конституцията и законите“, т. е. да се тълкуват разширително) не са изложени никакви факти за наличието на правен спор по съдържанието на понятието. Няма аргументи за или против разширителното му тълкуване, нито становище на вносителя в подкрепа на една от двете тези. Не са налице следователно процесуалните предпоставки за разглеждане на искането по същество. Искането впрочем е изрично свързано в мотивите си с Всеобхватното икономическо и търговско споразумение между Канада и Европейския съюз и неговите държави членки. Затова може с голяма степен на сигурност да се предполага, че зад него отново стои въпросът за вида мнозинство при ратификацията на това споразумение.

Искането в допуснатите за разглеждане по същество части следваше, според мен, да бъде отклонено.

Конституционен съдия: **Георги Ангелов**